

LISA 3 (VEEBIDE PÕHJALIKU SEIRE HINDAMISVORM), ARUANNE „EESTI AVALIKU SEKTORI DIGILIGIPÄÄSETAVUS 2024. AASTAL“.

Vastavustabel, mis näitab, kuidas veebilehtede põhjalikus seires kontrolliti vastavust [direktiivi \(EL\) 2016/2102 artiklis 6 \(eur-lex.europa.eu\)](#) osutatud standardis ([EN 301 549 \(etsi.org\)](#)) esitatud nõuetele.

Lisas on esitatud hindamisvormi tulbad „Standardi vaade“, „Testimisjuhendi vaade“, „Tähistus standardis“, „Nõude nimi“, „Nõude rakendamise eeltingimus“ ja „Testimisjuhend“ (tulpade nimetused ja selgitused on esitatud aruande alapeatükis 2.3.2. Manuaalsete testide hindamisvorm). Nõuded on reastatud „standardi vaatesse“ (st. selles järjekorras nagu on nõuded esitatud standardi lisa A).

Vastavustabel algab järgmiselt leheküljelt.

Standardi vaade	Testimisjuhendi vaade	Tähistus standardis	Nõude nimi	Nõude rakendamise eeltingimus	Testimisjuhend
1	8	5.2	Activation of accessibility features	Where web content has documented accessibility features	<p>Juhul kui veebilehe avalikus tehnilises infos (näiteks veebidomeeni abi alamlehel) on kirjas ligipääsetavuse funktsioonid spetsiifiliste erivajaduste jaoks, siis kontrolli testitaval alamlehel, kas vastavad ligipääsetavuse funktsioonid on aktiveeritavad ka vastava erivajadusega inimesele.</p> <p>Nõude mõte seisneb selles, et juhul kui veebilehe sisse ehitatud erivajadusega inimestele mõeldud funktsioon on dokumenteeritud, siis funktsiooni aktiveerimiseks läbitav kasutajateekond peab arvestama selle erivajadusega (me testime siin ainult veebilehe funktsiooni aktiveerimiseks mõeldud kasutajateekondi ning selle nõude raames ei pea testimata veebilehitseja funktsioone).</p> <p>Näiteks kui abi alamlehe järgi on võimalik vaegnägijal muuta veebileht kõrgkontrastseks, siis kõik nupud - mida tuleb selleks vajutada - peavad olema kõrgkontrastsed.</p>
2	63	5.3	Biometrics	Where web content uses biological characteristics	Juhul kui kasutaja autentimiseks või alamlehe kontrollimiseks kasutatakse biomeetrilist identifikaatorit (sõrmejalg, näotuvastus jne), siis kontrolli, kas nendele on mitu erinevat biomeetrilist või mittebiomeetrilist alternatiivi.

3	101	5.4	Preservation of accessibility information during conversion	Where web content converts information or communication	<p>Juhul kui testitav alamleht on alla laaditav mitte-veebilise dokumendina, siis hinda, kas konverteeritud versioon säilitas ligipääsetavuse info (alamlehtede valimi koostamise juhised suunas seda lisama valimisse kui „asjakohast allalaaditavat dokumenti“; st. kui vastavas dokumendis on vähemalt üks mittevastavus, siis on selle nõude testi tulemus mittevastav).</p> <p>Selle nõude testi tulemuse saab märkida vaid asjakohase alamlehe kohta (ülejäanud alamlehtedel tuleb märkida nõue kohaldamatuks).</p>
4	65	6.1	Audio bandwidth for speech	Where web pages provide two-way voice communication	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse hääl-suhtluse võimalus, siis kontrolli, kas sagedusvahemiku ülemine piir on vähemalt 7000 Hz.
5	66	6.2.1.1	RTT communication	Where web pages provide two-way voice communication	<p>Kahepoolse hääl-suhtlusega peab kaasnema ka RTT (<i>Real-Time Text</i>; sõnumite saatmine ilma "saada" nuppu vajutamata) võimalus.</p> <p>Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse hääl-suhtluse võimalus, võimalik on testida veebi RTT toimivust (st. testija näeb teisest seadmest saadetud sõnumit) ning testimises on võimalik kasutada RTT testseadet (<i>RTT reference terminal</i>), siis kontrolli, kas suhtlus üle RTT toimib.</p>

6	67	6.2.1.2	Concurrent voice and text	Where web pages provide a means for two-way voice communication and for users to communicate by RTT	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTT võimalused, siis kontrolli, kas need toimivad samaaegselt.
7	68	6.2.2.1	Visually distinguishable display	Where web pages have RTT send and receive capabilities	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud RTT võimalus, testimises on võimalik kasutada RTT testseadet ning testi saab läbi viia nii "saatja" kui "vastuvõtja" poolelt, siis tuleb saata mõlemalt poolelt sõnumid ja kontrollida, kas need on visuaalselt eristatavad (nt. erinevate osapoolte sõnumid erinevad värvi ja kirjatüüpi poolest).
8	69	6.2.2.2	Programmatically determinable send and receive direction	Where web pages have RTT send and receive capabilities	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud RTT võimalus, testimises on võimalik kasutada RTT testseadet ning testi saab läbi viia nii "saatja" kui "vastuvõtja" poolelt, siis tuleb saata mõlemalt poolelt sõnumid ja kontrollida, kas "saatja" ja "vastuvõtja" sõnumid on tarkvaraliselt eristatavad (nt. eristatavad ekraanilugeja abil).

9	70	6.2.2.3	Speaker identification	Where web pages have RTT capabilities, and provide speaker identification for voice	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud RTT võimalus, testitav veeb tuvastab kõneleja tema hääle järgi ning testimises on võimalik kasutada RTT testseadet, siis saada testseadmest sõnum veebi ning kontrolli, kas veeb näitab, kes teksti kirjutab.
10	71	6.2.2.4	Visual indicator of Audio with RTT	Where web pages provide two-way voice communication, and have RTT capabilities	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTT võimalused, siis tuleb seda testida sellega ühilduva kahepoolse häälsuhtluse funktsionaalsusega IKT-seadme (ehk "saatja" poole) abil. "Saatja" poolde tuleb rääkida ning seejärel kontrollida, kas testitav veeb (ehk "vastuvõtja" pool) kuvab visuaalselt heli muutumist reaajas (selline indikaator näitab kuulmispuudega inimesele, et keegi kõneleb).
11	72	6.2.3	Interoperability item a)	Where web pages with RTT functionality interoperate with other ICT with RTT functionality (as required by clause 6.2.1.1)	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ja RTT võimalused, kahepoolne häälsuhtlus toimib üle <i>Public Switched Telephone Network (PSTN)</i> sidevõimaluse ning testimises on võimalik kasutada V.18 testseadet (<i>V.18 reference terminal</i>), siis kontrolli, kas veeb on testseadmega koostalitusvõimeline (<i>interoperable</i> ; st. võimeline vahetama ja kasutama infot).

12	73	6.2.3	Interoperability item b)	Where web pages with RTT functionality interoperate with other ICT with RTT functionality (as required by clause 6.2.1.1)	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ja RTT võimalused, kahepoolne häälsuhtlus toimib üle <i>VOIP with Session Initiation Protocol (SIP)</i> sidevõimaluse ning testimises on võimalik kasutada RFC 4103 protokollile vastavat RTT testseadet, siis kontrolli, kas veeb on testseadmega koostalitusvõimeline (<i>interoperable</i> ; st. võimeline vahetama ja kasutama infot).
13	74	6.2.3	Interoperability item c)	Where web pages with RTT functionality interoperate with other ICT with RTT functionality (as required by clause 6.2.1.1)	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ja RTT võimalused, kahepoolne häälsuhtlus toimib üle mõne muu sidevõimaluse kui <i>PSTN</i> või <i>VOIP with Session Initiation Protocol (SIP)</i> sidevõimalused ning testimises on võimalik kasutada antud sidevõimalusele vastavat RTT testseadet, siis kontrolli: *** kas veeb on testseadmega koostalitusvõimeline (<i>interoperable</i> ; st. võimeline vahetama ja kasutama infot). *** kas kasutatava sidevõimaluse spetsifikatsioon on avaldatud ning sisaldab meetodit tähistamiseks olukorda, kus infovahetuse käigus tekkisid moonutatud ja kaduma läinud tähemärgid.

14	75	6.2.3	Interoperability item d)	Where web pages with RTT functionality interoperate with other ICT with RTT functionality (as required by clause 6.2.1.1)	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ja RTT võimalused ning testimises on võimalik kasutada uuele RTT standardile vastavat RTT testseadet, siis kontrolli: *** kas veeb on testseadmega koostalitusvõimeline (<i>interoperable</i> ; st. võimeline vahetama ja kasutama infot). *** kas uue RTT standardi alusel saab kasutada kõiki senimaani veebis kasutatud sidevõimalusi.
15	76	6.2.4	RTT responsiveness	Where web pages utilise RTT input	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud RTT võimalus ja testi saab läbi viia nii "saatja" kui "vastuvõtja" poolelt, tuleb saata lühike sõnum ja kontrollida, kas "saatja" tekst jõuab "vastuvõtjani" maksimaalselt 500 millisekundi jooksul.
16	77	6.3	Caller ID	Where web pages provide provides caller identification or similar telecommunications functions	Juhul kui testitav veeb kuvab helistaja identiteeti, siis kontrolli, kas seda esitletakse tekstilisel ning see tekst on ka tarkvaraliselt kindlaks tehtav (näiteks kõnesüntesaator loeb selle ette).

17	78	6.4	Alternatives to voice-based services	Where web pages provide real-time voice-based communication and also provide voice mail, auto-attendant, or interactive voice response facilities	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud reaalajas häälsuhtluse (<i>real-time voice-based communication</i>), kõneposti (<i>voice mail</i>), häälkonsultandi (<i>auto-attendant</i>) ja interaktiivse häälvastuse (<i>interactive voice response</i>) võimalused, siis kontrolli: *** kas veeb pakub kasutajale infole ligipääsuks meetodeid, mis ei vaja kuulmis- või kõnevõimet. *** kas veeb võimaldab täita kõiki süsteemi poolt kasutajale täitmiseks loodud ülesandeid ilma kuulmis- või kõnevõimeta.
18	79	6.5.2	Resolution item a)	Where web pages that provide two-way voice communication includes real-time video functionality	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTV (<i>Real-Time Video</i>) võimalused, siis kontrolli, kas video resolutsioon on vähemalt QVGA ehk 320×240 pikslit.
19	80	6.5.3	Frame rate item a)	Where web pages that provide two-way voice communication includes real-time video functionality	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTV (<i>Real-Time Video</i>) võimalused, siis kontrolli, kas video kaadrit sekundis määr (<i>frame rate</i>) on vähemalt 20 kaadrit sekundis (<i>frames per second</i>).

20	81	6.5.4	Synchronization between audio and video	Where web pages provide two-way voice communication include real-time video functionality	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTV (<i>Real-Time Video</i>) võimalused, siis kontrolli, kas erinevus heli ja videopildi vahel on kuni 100 millisekundit.
21	82	6.5.5	Visual indicator of audio with video	Where web pages provide two-way voice communication, and include real-time video functionality	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTV (<i>Real-Time Video</i>) võimalused, siis tuleb seda testida sellega ühilduva kahepoolse häälsuhtluse funktsionaalsusega IKT-seadme (ehk "saatja" poole) abil. "Saatja" poolde tuleb rääkida ning seejärel kontrollida, kas testitav veeb (ehk "vastuvõtja" pool) kuvab visuaalselt heli muutumist reaalajas (selline indikaator näitab kuulmispuudega inimesele, et keegi kõneleb).
22	83	6.5.6	Speaker identification with video (sign language) communication	Where web pages provide speaker identification for voice users	Juhul kui testitavasse veebi on sisse ehitatud kahepoolse häälsuhtluse ning RTV (<i>Real-Time Video</i>) võimalused, siis tuleb seda testida sellega ühilduva video edastamise funktsionaalsusega IKT-seadme (ehk "saatja" poole) abil. "Saatja" poolel tuleb viibelda ning seejärel kontrollida, kas testitav veeb (ehk "vastuvõtja" pool) näitab, kes viibleb.
23	85	7.1.1	Captioning playback	Where web content displays video with synchronized audio	Juhul kui veebilehel on omaenda videosaitleja ning selles näidatavate videote vaegkuuljate subtiitrid ei ole osa videost (st. vaegkuuljate subtiitrid ei ole video peale "põletatud"), siis pane video mängima ja kontrolli, kas kasutaja saab vaegkuuljate subtiitreid oma eelistuse järgi kuvada ja kuvamine lõpetada.

24	86	7.1.2	Captioning synchronization	Where web content displays captions	Juhul kui veebilehel on omaenda videositeja ning selles näidatavate videote vaegkuuljate subtiitrid ei ole osa videost (st. vaegkuuljate subtiitrid ei ole video peale "põletatud"), siis kontrolli, kas heli ja vaegkuuljate subtiitrid on omavahelises sünkroonis (lubatud vahe on kuni 100 millisekundit).
25	87	7.1.3	Preservation of captioning	Where web pages transmit, convert or record video with synchronized audio	Juhul kui veebilehel saab videosid konverteerida, siis kontrolli, kas konverteeritud video vastab nõuetele 7.1.1 ja 7.1.2.
26	88	7.1.4	Captions characteristics	Where web content displays captions	Juhul kui veebilehel on omaenda videositeja ning selles näidatavate videote vaegkuuljate subtiitrid ei ole osa videost (st. vaegkuuljate subtiitrid ei ole video peale "põletatud"), siis kontrolli, kas kasutaja saab vaegkuuljate subtiitriteid oma eelistuse järgi kohandada (nt. võimalus muuta subtiitrite kirjastiili, subtiitrite värvi jne).
27	89	7.1.5	Spoken subtitles	Where web content displays video with synchronized audio	Juhul kui veebilehel on omaenda videositeja ning selles näidatavate videote subtiitrid ei ole osa videost (st. subtiitrid ei ole video peale "põletatud"), siis kontrolli, kas videositejal on heliväljund subtiitrite heliliselt esitamiseks (nt. selle jaoks aktiveeritav heliriba (<i>audio track</i>)).
28	90	7.2.1	Audio description playback	Where web content displays video with synchronized audio	Juhul kui veebilehel on omaenda videositeja ning vähemalt ühel selles selles näidataval videol on helikirjeldus (<i>audio description</i> ; helikirjeldus on pealeloetav kirjeldus, kus dialoogide vahel kirjeldatakse ka ekraanil nähtavat), siis kontrolli, kas videositejal on funktsionaalsus, mis lubab mängida helikirjeldust põhilise heli asemel või mõlemat heliriba (<i>audio track</i>) korraga.

29	91	7.2.2	Audio description synchronization	Where web content has a mechanism to play audio description	Juhul kui veebilehel on omaenda videositeja ning vähemalt ühel selles selles näidataval videol on helikirjeldus (<i>audio description</i> ; helikirjeldus on pealeloetav kirjeldus, kus dialoogide vahel kirjeldatakse ka ekraanil nähtavat), siis kontrolli, kas video ning helikirjeldus on omavahel sünkroonis.
30	92	7.2.3	Preservation of audio description	Where web pages transmit, convert, or record video with synchronized audio	Juhul kui veebilehel saab videosid konverteerida, siis kontrolli, kas konverteeritud video vastab nõuetele 7.2.1 ja 7.2.2.
31	43	7.3	User controls for captions and audio description	Where web pages primarily display materials containing video with associated audio content	Juhul kui alamlehe peamine eesmärk on esitleda audio- ja videosisu, siis kontrolli, kas vaegkuuljate subtiitrite ja helikirjelduse aktiveerimiseks või sulgemiseks ei pea tegema rohkem klikke kui video mängima või pausile panekuks.
32	9	9.1.1.1	Non-text content	Where ICT is a web page	Juhul kui lehel on robotilõks (<i>captcha</i>), siis vaata visuaalselt, kas sellele on mõni alternatiiv (nt. tekstiline või heliline).
32	54	9.1.1.1	Non-text content	Where ICT is a web page	Kontrolli ekraanilugejaga, kas see loeb kõigi informatiivsete piltide juures ette kirjelduse, mis annab edasi sama informatsiooni nagu pilt ise (st. piltidele on korrektselt kirjutatud alt-atribuut / aria-label). Dekoratiivsete piltide (st. selliste, mis ei anna lisainformatsiooni) ei tohi ekraanilugeja midagi ette lugeda.

33	39	9.1.2.1	Audio-only and video-only (pre-recorded)	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas eellindistatud helisalvestisele või ilma helita videole (nt. animatsioon või tummfilm) on lisatud selle sisu edasi andev alternatiiv. Helisalvestise puhul näiteks tekstiline sisukirjeldus (<i>transcription</i>) nagu salvestise sisu käsikiri; helitu video puhul näiteks helikirjeldus (<i>audio description</i>; helikirjeldus on pealeloetav kirjeldus, kus dialoogide vahel kirjeldatakse ka ekraanil nähtavat).</p> <p>Erand on audio- ja videosisu, mis on ise alternatiiviks veebis olevale sisule (nt. helitu viipekeelne ülevaade veebis olevast tekstist) ning on vastavalt ka märgistatud.</p>
34	40	9.1.2.2	Captions (pre-recorded)	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas eellindistatud helile mistahes vormis (nt. taskuhääling, helindatud video) on lisatud selle sisu sünkroonselt edasi andvad vaegkuuljate subtiitrid.</p> <p>Erand on audio- ja videosisu, mis on ise alternatiiviks veebis olevale sisule (nt. helitu viipekeelne ülevaade veebis olevast tekstist) ning on vastavalt ka märgistatud.</p>
35	42	9.1.2.3	Audio description or media alternative (pre-recorded)	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas eellindistatud videole on lisatud selle sisu sünkroonselt edasi andev tekstiline sisukirjeldus (<i>transcription</i>; nt. salvestise sisu käsikiri) või helikirjeldus (<i>audio description</i>; helikirjeldus on pealeloetav kirjeldus, kus dialoogide vahel kirjeldatakse ka ekraanil nähtavat).</p>
36	41	9.1.2.5	Audio description (pre-recorded)	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas eellindistatud videole on lisatud selle sisu sünkroonselt edasi andev helikirjeldus (<i>audio description</i>; helikirjeldus on pealeloetav kirjeldus, kus dialoogide vahel kirjeldatakse ka ekraanil nähtavat).</p>

37	55	9.1.3.1	Info and relationships	Where ICT is a web page	<p>Nõue ütleb, et teave ja seosed, mida esitatakse visuaalselt, tuleb esitada ka tekstiliselt või tarkvaraliselt. Tarkvaraline esitamine tähendab teabe ja seoste kirjeldamist veebilehe lähtekoodis (see tagab teabe ja seoste arusaadavuse tugitehnoloogiatele, näiteks ekraanilugejad). Kontrolli ekraanilugejaga vastavate olukordade olemasolul, kas:</p> <p>*** ekraanilugeja ütleb välja, kui ta jõuab leheküljel uue osani (päis, menüü, põhisisu, jalus, külgriba, banner, otsing jne). See test näitab, kas lehekülje struktuur on märgistatud semantilise HTML'i struktuurielementide või ARIA <i>Landmark</i>'idega.</p> <p>*** ekraanilugeja loeb visuaalselt esitatud pealkirjad ette korrektselt (korrektselt ette loetud pealkiri koosneb vastavast fraasist ja elemendist, näiteks "Digiligipääsetavuse tagamine heading level 1") ning esitab pealkirjade struktuuri korrektselt (lehel on olemas üks 1. taseme pealkiri; pealkirja tasemed on korrastatud ehk näiteks 2. tasemest madalam tase ei ole 4. tase, vaid on 3. tase; ei esine pealkirja elementi ilma pealkirjata jne). See test näitab, kas pealkirjad on kirjeldatud lähtekoodis korrektse märgistusega.</p> <p>*** ekraanilugeja nimetab iga vormivälja juures sellega seotud sildi (<i>label</i>; testimiseks tuleb liikuda tab-nupuga - see viib ekraanilugeja fookuse klikitavalt elemendilt klikitavale elemendile tekstil peatumata - ning vormiväljale jõudes peab ekraanilugeja sildi nimetama; korrektselt ette loetud märguanne koosneb vastavast sildist ja vormivälja elemendist, näiteks "Eesnimi edit"). See test näitab, kas sildid on seotud vastavate vormiväljadega.</p> <p>*** ekraanilugeja nimetab tabeli pealkirja ning seostab tabeli andmelahtri vastava veeru päiselahtriga (kõige ülemine rida) ja/või vastava rea päiselahtriga (kõige vasakpoolsem veerg). See test näitab, kas tabel on kirjeldatud lähtekoodis korrektse</p>
----	----	---------	------------------------	-------------------------	--

					<p>märgistusega.</p> <p>*** ekraanilugeja loeb nimekirju nimekirjana (näiteks 3 punktilise nimekirja puhul ütleb enne nimekirja ette lugemist "list with 3 items" ja pärast nimekirja ette lugemist "out of list") ning nummerdatud nimekirju nummerdatuna (st. ekraanilugeja ütleb enne punkti ette lugemist, et see on 1., 2., 3. jne selles nimekirjas). See test näitab, kas nimekiri on kirjeldatud lähtekoodis korrektse märgistusega.</p>
38	31	9.1.3.2	Meaningful sequence	Where ICT is a web page	<p>Juhul kui sisu esitamise järjekord mõjutab selle tähendust, peab olema sisu õige lugemisjärk tarkvaraliselt määratletav.</p> <p>Sellele nõudele vastavuse testimiseks ava laiendus "Web Developer" ja siis selle vahekaart CSS. Järgmisena valik "Disable All CSS". Seejärel ava sama alamleht teises veebilehitsejas, pane mõlemad veebilehitsejad kõrvuti ja kontrolli, kas sisu järjestus on üldjoontes sama (kui on üldjoontes sama, siis on testi tulemus nõudele vastav).</p>
39	10	9.1.3.3	Sensory characteristics	Where ICT is a web page	<p>See nõue kehtib olukordades, kus kasutajale antakse tekstilisi juhendeid veebilehe sisu kasutamiseks: tekstilised juhendid ei tohi viidata ainult vastavate elementide kujule, suurusele ja asukohale (näiteks värvilised nooled, ümarad nupud jne) ning kasutajale tuleb anda mõni muu viide lisaks (näiteks värvilisele edasiminekuks mõeldud noolele on kirjutatud "edasi" ja juhend suunab klikkima värvilisele noolele, mille peale on kirjutatud "edasi").</p> <p>Teosta kontroll visuaalselt.</p>

40	34	9.1.3.4	Orientation	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli lähtekoodist, kas veebilehte on võimalik kasutada nii püstises kui ka külje peal olevas asendis.</p> <p>Selleks vajuta Google Chrome's hiire parem klikki (avaneb "Context menu") ning vali "Inspect". Seejärel avaneb DevTools paan. Paani kõige ülemisel real on vasakult poolt minnes "Select an element in the page to inspect it" ikoon ning seejärel "Toggle device toolbar" ikoon (mobiil ja tahvel). Tee kindlaks, et avanenud vaates on "Dimensions" valikuks "Responsive", ning seejärel testi vastavust nõudele, klikkides valikule "Rotate" (vaate ülemise rea parempoolne ikoon, mis kujutab pööratavat nutiseadet) ja sirvides alamlehte.</p> <p>Nõude eesmärk on tagada, et veebilehte saab kasutada nii püstises kui ka külje peal olevas asendis vastavalt kasutaja eelistustele ning käesolev test ei kontrolli, kas veebilehe sisu või funktsionaalsus jääb ligipääsetavaks ka pärast asendi muutmist.</p>
41	35	9.1.3.5	Identify Input Purpose	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli lähtekoodist (hiire parem klikk ehk "Context menu">valik "Inspect">valik "Select an element in the page to inspect it">kliki uuritavale elemendile või koodireale), kas kõikidel kasutaja kohta infot koguvatel vormiväljadel (näiteks meiliaadressi sisestusväli või nime sisestusväli, kuid mitte näiteks otsingukast) on korrektne aktiveeritud autocomplete atribuut (korrektsed on täpse väärtusega aktiveeritud atribuudid, näiteks autocomplete="email", autocomplete="name", autocomplete="tel" jne).</p>

42	21	9.1.4.1	Use of Colour	Where ICT is a web page	<p>Testi eesmärk on kontrollida, et värv ei ole ainus visuaalne vahend, millega edastatakse teavet, osutatakse tegevusele, küsitakse reaktsiooni (nt. täitmata jäänud kohustuslike vormiväljade markeerimine osutamaks, et need on jäänud täitmata) või eristatakse visuaalselt elemente.</p> <p>Seega kontrolli visuaalselt, et:</p> <p>*** teave, mida edastatakse omavahel eristatud värvidega, on olemas ka tekstiliselt.</p> <p>*** värvilistel vormi nuppudel on olemas tekst.</p> <p>*** värvilistel tekstidel, kus värv näitab selle teksti spetsiifilist tähendust, on tekstil juures veel mõni visuaalne tunnus, mis näitab selle teksti spetsiifilist tähendust.</p> <p>*** juhul, kui mittetekstilist sisu eristatakse vaid värvidega, on seesama sisu eristatud ka muustriga (näiteks joondiagrammil on üks joon esitatud siniselt ja pidevjoonena ning teine joon roheliselt ja punktiirina).</p> <p>*** juhul, kui lingid või nupud on eristatud ainult värviga, siis:</p> <p>*** *** peab lingi või nupu kontrastsussuhe võrreldes ümbritseva tekstiga olema vähemalt 3:1'le (vajadusel testi seda olukorda koos kontrastsusnõuete 9.1.4.3 ja 9.1.4.11 vastavuse testimisega).</p> <p>*** *** kursorit selle elemendi peal liigutades tekib juurde veel mõni visuaalne eristav tunnus.</p> <p>Vaata üle tekstid, lingid, diagrammid, sisestusväljad (otsingulahter, väljad sisselogimiseks, uudiskirjaga liitumiseks vms) jne.</p> <p>Juhul, kui testitaval alamlehel on vorm, siis testi nõudeid 9.1.4.1, 9.3.3.1 ja 9.3.3.3</p>
----	----	---------	---------------	-------------------------	---

					koos (nõude 9.1.4.1 raames vaata üle, kas vigane väli on eristatud lisaks värvile veel mõne visuaalse tunnusega).
43	11	9.1.4.2	Audio control	Where ICT is a web page	Juhul kui alamlhel hakkab automaatselt mängima heli, mis kestab kauem kui 3 sekundit, siis kontrolli, kas seda on võimalik katkestada, kinni panna või selle helitugevust muuta.
44	27	9.1.4.3	Contrast (Minimum)	Where ICT is a web page	<p>Teksti ja tema tausta värvid peavad olema piisavalt erinevad, et nende kontrastsus oleks minimaalselt 4,5:1 või suurte tekstide (st. tekstid mille tähemärgi suurus on vähemalt 18 või paksus kirjas 14 punkti) puhul 3:1. Tee kuvatõmmis, uuri välja värvikoodid (kasuta värvimäärajat: https://html-color-codes.info/colors-from-image/) ning värvide kontrastsust saab kontrollida värvikoodide järgi WEBAIM tööriistas (https://webaim.org/resources/contrastchecker/).</p> <p>Kui veebil on stiilvahetaja (st. pakutakse võimalust sisse lülitada kõrgkontrastne vaade), siis võib tavavaates kontrastsusvigu olla, aga sellisel juhul peab kõrgkontrastne vaade vastama täielikult nõuetele.</p>
45	30	9.1.4.4	Resize text	Where ICT is a web page	Seadista veebilehitseja suurendus 200% peale ja kontrolli visuaalselt, kas sisu on loetav ja funktsionaalne.

46	33	9.1.4.5	Images of text	Where ICT is a web page	<p>Nõue ütleb, et juhul kui märgendkeel võimaldab teksti samalaadset visuaalset esitust nagu teksti esitlemine pildivormingus, siis tuleb tekst esitada pildivorminguta.</p> <p>Teksti esitlemine pildivormingus on lubatud, kui kasutaja saab ise visuaali kohandada, ning juhul, kui pildivorming on vältimatu (näiteks logod, millele on kirjutatud tekst). Selliste erandite korral peab pildil olema alt-tekst, mis annab edasi sama informatsiooni nagu visuaal ise.</p> <p>Nõude kontrollimiseks ava laiendus "Web Developer" ja siis selle vahekaart <i>Images</i>. Vali "Display Alt Attributes" ja "Outline All Images" (kui on raske aru saada, kas tegemist on pildiga, siis võib ka valida "Make Images Invisible").</p>
----	----	---------	----------------	-------------------------	---

47	32	9.1.4.10	Reflow	Where ICT is a web page	<p>Ava laiendus "Web Developer" ja siis selle ülemiselt ribalt vahekaart "Resize".</p> <p>Järgmisena valik "Resize Windows" ning märgi lauseks (<i>Width</i>) 1280. Seejärel vii suurendus (<i>zoom</i>) 400%'ndini (laius vastab 320'le CSS pikslile). Seejärel vähenda suurendust samm-sammult 100%'ndini. Veebileht peab olema kohanduv, st sisu peab olema kasutatav ning ei tohi tekkida teist ehk horisontaalset kerimisriba.</p> <p>Enamasti on veebilehed mõeldud vertikaalseks kasutamiseks, aga juhul kui veebileht on mõeldud horisontaalseks kasutamiseks, siis tuleb märkida kõrguseks (<i>height</i>) 1024. Seejärel vii suurendus (<i>zoom</i>) 400%'ndini (kõrgus vastab 256'le CSS pikslile). Seejärel vähenda suurendust samm-sammult 100%'ndini. Veebileht peab olema kohanduv, st sisu peab olema kasutatav ning ei tohi tekkida teist ehk vertikaalset kerimisriba.</p> <p>Kriteeriumi erandiks on pildid, kaardid, diagrammid, videod, mängud, presentatsioonid, tabelid ja kasutajaliidesed, kus peavad kerimisribad nähtaval olema.</p>
----	----	----------	--------	-------------------------	---

48	28	9.1.4.11	Non-text contrast	Where ICT is a web page	<p>Kasutajaliidese elemendi (nt. sisestusväli) või graafilise elemendi (nt. ikoon) ja tema tausta värvide kontrastus peab olema vähemalt 3:1 erinevates olekutes (elemendil on fookus/ei ole ole fookust jne). Tee kuvatõmmis, uuri välja värvikoodid (kasuta värvimäärajaat: https://html-color-codes.info/colors-from-image/) ning värvide kontrastsust saab kontrollida värvikoodide järgi WEBAIM tööriistas (https://webaim.org/resources/contrastchecker/).</p> <p>Kui veebil on stiilivahetaja (st. pakutakse võimalust sisse lülitada kõrgkontrastne vaade), siis võib tavavaates kontrastsusvigu olla, aga sellisel juhul peab kõrgkontrastne vaade vastama täielikult nõuetele.</p>
----	----	----------	-------------------	-------------------------	---

49	29	9.1.4.12	Text spacing	Where ICT is a web page	<p>Testi tegemiseks tuleb lisada järjehoidjaribale (<i>bookmarks bar</i>) "Text spacing" link. Selle leiab https://a11y-guidelines.orange.com/en/web/develop/layout/ lehelt märksõna "Bookmarklet" alt. Liigu kursoriga sellel lehel alla joonitud "Text spacing" peale, klikk paremale klahvile ja siis valik "Copy link address". Liigu edasi BookMark manageri ning lisa link uue järjehoidjana. Näiteks Google Chromes saab seda teha minnes seadete (kolm täppi veebilehitseja sulgemisnupu all) alt Bookmark manager'i ning kleebi uue järjehoidja lisamisel kopeeritud link valikuga "Paste as plain text" vastavasse lahtrisse.</p> <p>Testitaval veebilehel tuleb sellele järjehoidjale klikkida ning seejärel suurenevad teksti vahekaugused nii kaugele nagu seda käesolev nõue näeb (reavahe 1,5 korda suurem kui font; lõikude vahe 2 korda suurem kui font; tähtede vahe 0,12 ühikut fondi suurusest; sõnade vahe 0,16 ühikut fondi suurusest). Kontrolli visuaalselt, kas kogu lehekülje tekst ja funktsionaalsus on loetav ja kasutatav.</p> <p>Enne testidega jätkamist tuleb algsätted taastada (nt. lehte värskendades).</p>
----	----	----------	--------------	-------------------------	---

50	52	9.1.4.13	Content on hover or focus	Where ICT is a web page	<p>Nõue käsitleb sellist sisu, mis ilmub välja alles siis, kui mingi elemendi peal kursorit nii-öelda hõljutada (<i>hover</i>) või sellele elemendile klaviatuuriga fookust anda (nt. olukord, kus „hõljutades“ kursorit menüü ühe nupu peal, ilmub kursori alla lisatekst, mis varjab ära menüü mõne teise nupu). Kontrolli nii klaviatuuri kui hiirega, kas:</p> <p>*** tekkinud sisu on võimalik kinni panna ilma kursorit või fookust liigutamata (näiteks ESC klahviga) JA</p> <p>*** kursori saab liigutada tekkinud sisu peale ilma, et see ära kaoks JA</p> <p>*** tekkinud sisu ei kao ära enne, kui kasutaja selle tahtlikult kinni paneb, kursori või fookuse mujale liigutab või kui tekkinud sisu (näiteks veateade) pole enam aktuaalne.</p> <p>Erandid on veebilehitseja infomullid (<i>tooltip</i>'id; näitavad HTML title atribuuti) ning veateated.</p>
51	46	9.2.1.1	Keyboard	Where ICT is a web page	<p>Nõue ütleb, et kõik lehe funktsioonid peavad olema kasutatavad üksnes klaviatuuriga, sealhulgas ei tohi klahvile vajutamine olla seotud konkreetsete ajaliste limitidega (näiteks klahvi all hoidmine pikema aja vältel). Nõue ei kohaldu olukordadele, kus klaviatuuri pole võimalik kasutada (näiteks hiirega joone tõmbamine).</p> <p>Nõude kontrolliks kasuta veebilehte klaviatuuriga: liigu Tab-nupuga veebilehel ringi (Shift+Tab saab tagasi liikuda); aktiveeri Enter-nupuga linke ja nuppe; märgi Space-nupuga märkeruute; navigeeri nooltega menüüdes; muuda nooltega raadionuppude (<i>radio buttons</i>) olekuid; sulge Esc-nupuga modaale.</p>

52	47	9.2.1.2	No keyboard trap	Where ICT is a web page	Samaaegselt nõude 9.2.1.1 testimisega kontrolli, et ei oleks nn klaviatuurilõksusid, kus klaviatuuri fookus jääks kinni kindla elemendi külge, kust ei saa edasi ega tagasi navigeerida.
53	45	9.2.1.4	Character Key shortcuts	Where ICT is a web page	Vajuta klaviatuuril ükshaaval läbi kõik tähed ja numbrid kontrollimaks, kas klaviatuuri kiirvalikud sel alamlehel koosnevad ainult üksikutest tähe- või numbriklahvidest (see funktsionaalsus sobib klaviatuuri kasutajatele, aga segab näiteks häälkäskluste kasutajaid). Juhul kui mõni ühe-klahviline kiirvalik aktiveerub (nt. otsingufunktsiooni saab vaikumisi aktiveerida vaid ainult tähega s), siis peab olema võimalik sellised kiirvalikud välja lülitada või ümber seadistada (nt. lisada kiirvalikusse muuteklahvi (<i>modifier key</i>) nagu näiteks Shift. Nõude erandid on sellised ühe-klahvilised kiirvalikud, mida saab kasutada ainult siis, kui mõni konkreetne kasutajaliidese element on fookuses.
54	12	9.2.2.1	Timing adjustable	Where ICT is a web page	Juhul, kui lehel on lühem kui 20 tundi ajalimiit, peab kasutajat sellest hoiatama ning lubama limiidi välja lülitamist või pikendamist (selleks toiminguks peab andma vähemalt 20 sekundit aega).
55	13	9.2.2.2	Pause, stop, hide	Where ICT is a web page	Kontrolli: *** kas on võimalus peatada, panna pausile või peita sisu, mis on automaatselt liikuv või sähviv (animatsioonid, karussellid jne) ja kestab kauem kui 5 sekundit. *** kas dünaamilist sisu (nt automaatne lehevärskendus) saab panna pausile, peatada, peita või on võimalus kohandada uuenduste tihedust.

56	14	9.2.3.1	Three flashes or below threshold	Where ICT is a web page	Kontrolli, et lehel ei ole sisu, mis sähviks rohkem kui 3 korda sekundis. Erandiks on piisavalt väike sisu, mille sähvatused on madala kontrastsusega ja ei sisalda liialt palju punast värvi.
57	56	9.2.4.1	Bypass blocks	Where ICT is a web page	Kontrolli, kas ülehüppamislink tuleb välja ja töötab. Ülehüppamislink on üks esimesi linke päises, mille eesmärk on viia sellele kikkides fookus otse põhisisuni (st. toimub nii-öelda hüpe üle infost, mis asub alamlehe päises ja on sama kõikidel alamlehtedel). Üldjuhul on ülehüppamislink peidetud, aga tab-nupuga liikudes muutub see nähtavaks. Ühtlasi on selle nimetus tavaliselt "Liigu edasi põhisisu juurde" vms.
58	15	9.2.4.2	Page titled	Where ICT is a web page	Kontrolli: *** kas alamlehel on tiitel (st. kas lehekülje koodis on <i>title</i> atribuut). Kontrollimiseks mine hiirega Google Chrome veebilehitseja ülemisel real vastava vahekaardi peale, misjärel ilmub tiitli olemasolul kast koos lehekülje tiitliga. *** kas alamlehe tiitel kirjeldab alamlehe teemat või otstarvet.
59	48	9.2.4.3	Focus Order	Where ICT is a web page	Samaaegselt nõude 9.2.1.1 testimisega kontrolli, kas kasutajaliideste elementide fokusseerimise järjekord on loogiline ja intuiitivne.
60	57	9.2.4.4	Link purpose (in context)	Where ICT is a web page	Kontrolli ekraanilugejaga, et linkide otstarve on arusaadav ainuüksi lingi tekstist või koos seda ümbritseva ekraanilugeja poolt ette loetava kontekstiga.

61	16	9.2.4.5	Multiple Ways	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas kasutajal on võimalik määratleda alamlehe asukohta mitmel viisil.</p> <p>Näiteks on nõue vastav juhul kui alamlehel olles leiab selle nii alamlehel olevast domeeni menüüst kui ka alamlehel olevast domeeni otsingust. Või on nõue vastav juhul kui alamlehel on link nii domeeni sisupuule (<i>sitemap</i>) kui ka domeeni otsingu lehele.</p> <p>Nõue ei kohaldu alamlehtedele, mis on protsesside sammud või tulemused (näiteks alamlehed mitme-sammulisest taotluse esitamise, e-poes ostimise jne kasutajateekonnast).</p>
62	17	9.2.4.6	Headings and Labels	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli visuaalselt, kas lehe pealkirjad kirjeldavad järgnevat sisu; kas vormiväljade pealkirjad kirjeldavad täpselt, mida sinna kirjutada jne (nt. "Eesnimi" ja "Perekonnanimi", mitte "Nimi" ja "Perekonnanimi").</p>
63	49	9.2.4.7	Focus Visible	Where ICT is a web page	<p>Samaaegselt nõude 9.2.1.1 testimisega kontrolli, kas igal aktiveeritaval kasutajaliidese elemendil - nagu näiteks nupp või link - on fookusstiil, mis seda eristab teistest elementidest antud elemendi fookusesse võtmisel.</p>
64	18	9.2.5.1	Pointer Gestures	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas tegevusi, mille jaoks peab hiirt liigutama konkreetset trajektoori pidi (lohistamine (<i>drag</i>), libistamine (<i>slide</i>) jne), saab teha ka tavalise hiireklõpsuga.</p>

65	19	9.2.5.2	Pointer cancellation	Where ICT is a web page	Kontrolli, kas on võimalik ühe puutega päästiksündmust nagu hiire allavajutus (<i>onmousedown</i>) tagasi võtta. Nt. kui hiirega nupu peale vajutada, kuid lahti laskmata nupu pealt kursoriga ära liikuda, siis ei tohi seda lugeda nupu aktiveerimiseks.
66	58	9.2.5.3	Label in Name	Where ICT is a web page	Liigu ekraanilugejaga läbi lehe ning kontrolli, et linkide, nuppude ja sisendite nähtav silt kattub nimega, mille loeb ette ekraanilugeja, või kattub nime algusega, mille loeb ette ekraanilugeja.
67	20	9.2.5.4	Motion actuation	Where ICT is a web page	Kui mõni tegevus testitaval alamlehel eeldab seadme liigutamist (nt. raputamine) või kasutaja liigutamist (nt. lehvitamine kaamerasse), siis kontrolli, kas seda tegevust saab teha ka muud moodi (nt. vajutades nupule).
68	36	9.3.1.1	Language of page	Where ICT is a web page	Kontrolli lähtekoodist, kas alamlehe keel on fikseeritud vastava HTML'i atribuudiga (nt. <code>html lang="et"</code>) ning kas keeletähis on korrektne (eesti keel - et; vajadusel saab siit vaadata teisi keeli: https://www.w3schools.com/tags/ref_language_codes.asp). Selleks hiire parem klikk ehk "Context menu">valik "Inspect">alamlehe keele atribuut on ülemistel koodiridadel).
69	37	9.3.1.2	Language of parts	Where ICT is a web page	Kontrolli lähtekoodist, kas osa alamlehe tekstist, mis on teises keeles kui alamlehel põhikeel, on fikseeritud vastava HTML'i atribuudiga (nt. <code>blockquote lang="ru"</code> ; <code>span lang="en"</code>) ning kas keeletähis on korrektne (inglise keel - en, vene keel - ru; vajadusel saab siit vaadata teisi keeli: https://www.w3schools.com/tags/ref_language_codes.asp). Selleks hiire parem klikk ehk "Context menu">valik "Inspect">valik "Select an element in the page to inspect it">kliki uuritavale elemendile või koodireale).

70	50	9.3.2.1	On Focus	Where ICT is a web page	Samaaegselt nõude 9.2.1.1 testimisega kontrolli, et elemendi fookusesse võtmisel ei toimu olulist ja ootamatut muutust. Näiteks nõue on mittevastav siis, kui liigutada klaviatuuriga fookus vormi saatmise nupule ning ilma seda nuppu vajutamata (st. ilma vormi ära saatmise käsklust andmata) saadab veebileht vormi automaatselt ära.
71	51	9.3.2.2	On Input	Where ICT is a web page	Samaaegselt nõude 9.2.1.1 testimisega kontrolli, et vormi sisestamisel või kasutajaliidese elemendi muutmisel (nt. märkeruudu märkimine, raadionupu oleku muutmine) ei toimu olulist ja ootamatut muutust. Näiteks nõue on mittevastav siis, kui teha märkeruutu märke ning vahetult peale seda avaneb ootamatult uus veebileht eraldi aknas.
72	3	9.3.2.3	Consistent Navigation	Where ICT is a web page	Kontrolli, kas kõikidel alamlehtedel olevad navigatsioonielemendid (nt. alamlehtede-ülene veebidomeeni menüü) on läbivalt samasugused.
73	4	9.3.2.4	Consistent Identification	Where ICT is a web page	Kontrolli visuaalselt, kas sama funktsiooniga nupud, ikoonid, lingid jne (nt. "laadi alla", "liigu edasi" jne) on kõikidel alamlehtedel läbivalt ühtsed.
74	22	9.3.3.1	Error Identification	Where ICT is a web page	Juhul, kui testitaval alamlehel on vorm, siis testi nõudeid 9.1.4.1, 9.3.3.1 ja 9.3.3.3 koos. Kirjuta vormi sihilikult midagi valesti, püüa vorm ära saata ja kontrolli, kas vigane väli on teistest eristatud ning kas selle välja juurde tekkis tekstiline veateade.

75	24	9.3.3.2	Labels or Instructions	Where ICT is a web page	<p>Juhul kui testitava alamlehe sisu eeldab täpset sisendit kasutajalt (nt. on alamlehel kasutajale esitatud valikute tegemiseks raadionupud, märkeruudud, vorm konkreetse sisuga info andmiseks vms), siis kontrolli visuaalselt:</p> <p>*** kas antud elementide juures on sildid ja/või selgitused, mille järgi kasutaja saab aru, millist sisendit temalt oodatakse.</p> <p>*** juhul, kui osa antud elementidest on kohustuslikud ja osa vabatahtlikud, siis on need selgelt omavahel eristatud.</p> <p>*** juhul, kui sisend peab olema olema konkreetsetes formaadis (nt. konkreetsetes formaadis telefoninumber), siis on selgitatud, mis formaadis see info peab olema.</p>
76	23	9.3.3.3	Error Suggestion	Where ICT is a web page	<p>Juhul, kui testitaval alamlehel on vorm, siis testi nõudeid 9.1.4.1, 9.3.3.1 ja 9.3.3.3 koos.</p> <p>Kontrolli, kas veateates on soovitus selle parandamiseks.</p>
77	25	9.3.3.4	Error prevention (legal, financial, data)	Where ICT is a web page	<p>Juhul kui testitaval alamlehel on vorm, mille ära saatmisel on õiguslikud või finantsilised tagajärjed, siis kontrolli, kas kasutajal on võimalik sisestatud info üle vaadata, seda parandada ning vajadusel vormi ärasaatmine tagasi võtta.</p>

78	105	9.4.1.1	Parsing	Where ICT is a web page	<p>Nõude 9.4.1.1 aluseks on WCAG 2.1 nõue 4.1.1, mis toob välja 4 komponenti, mis peavad märgendkeeles korrektsed olema. Nõudele vastavust on võimalik testida validaatoriga, mis kontrollib märgendkeele korrektsust (näiteks Nu Html Checker).</p> <p>21. september 2023 lisati WCAG 2.1's sellele järgnev märkus: <i>This Success Criterion should be considered as always satisfied for any content using HTML or XML.</i></p> <p>Seetõttu on ka siinses hindamisvormis see nõue märgitud vaikimisi vastavaks.</p>
79	59	9.4.1.2	Name, Role, Value	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli, kas ekraanilugeja teatab iga kasutajaliidese elemendi (nt. link, vormiväli, nupp, ikoon, kalender kuupäeva valimiseks jne) nimetuse ja eesmärgi ning teatab ka sellest, kui selle väärtus muutub (nt. element on fookuses, valitud, märgitud jne: vajadusel tuleb ise lahtrisse teha linnuke vms). Nõude eesmärk on tagada, et kasutajaliidese elemendid on tugitehnoloogiatega sama kasutatavad nagu need on ilma tugitehnoloogiata.</p>
80	60	9.4.1.3	Status Messages	Where ICT is a web page	<p>Kontrolli ekraanilugejaga, kas olekumuudatused (nagu veateated või “Otsin...”, “Leiti 12 vastet”, “Vasteid ei leitud”) loetakse ette ilma, et kasutaja selle ekraanilugejaga fookusesse võtab.</p>

81	100	9.6	WCAG conformance requirements	Where ICT is a web page	<p>Kui nõue on vastav, siis saab öelda, et alamleht vastab kõikidele WCAG'st standardi EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) peatükki 9 üle võetud kohustuslike nõuetele (nõude eesmärk on tagada samasus WCAG ja peatükki 9 üle võetud kohustuslike nõuete vahel). WCAG'st on üle võetud kõik 9. peatüki nõuded, mille tähistus standardis algab arvudega 9.1, 9.2, 9.3 või 9.4.</p> <p>Nõudele vastavuse hindamiseks vaata üle testitud alamlehtede hindamisvormid. See nõue on vastav ainult sel juhul, kui täidetud kõik järgnevalt nimetatud tingimused (vastavusnõuded ehk <i>conformance requirements</i>):</p> <p>*** Alamlehel ei tuvastatud ühtegi WCAG'st standardisse EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) üle võetud veebilehtede kohustuslike nõuete puudujääki (või oli puudujääkide esinemise korral olemas nõuetele vastav alternatiivne versioon).</p> <p>*** Alamleht tervikuna (st. kõik alamlehe osad) on WCAG'st standardisse EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) üle võetud veebilehtede kohustuslike nõuetele vastav.</p> <p>Erinevad alamlehelt kättesaadavad alamlehe sisu alternatiivid (nt. helisalvestise sisu edasi andev alternatiiv) ning erinevad alamlehe sisu esitlusviisid (nt. sisu paigutumine ühte tulpa) on ka alamlehe osad.</p> <p>*** Juhul kui alamleht kuulub protsessi (üksteisele järgnevad alamlehed, mis tuleb konkreetse tegevuse lõpule viimiseks läbida), siis on WCAG'st standardisse EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) üle võetud veebilehtede kohustuslike nõuetele vastavad kõik protsessi kuuluvad alamlehed.</p> <p>*** WCAG'st standardisse EN 301 549 V3.2.1 (2021-03) üle võetud veebilehtede kohustuslike nõuetele vastavuse saavutamiseks on veebisisu tehnoloogiaid kasutatud ainult ligipääsetavust tagavatel viisidel (nt. pimedatele mõeldud tekstilised</p>
----	-----	-----	-------------------------------------	----------------------------	--

					<p>alternatiivid on leitavad ekraanilugejate poolt). Tavalisemad näited veebisisu tehnoloogiast on HTML, CSS, SVG, PNG, PDF, Flash ja JavaScript.</p> <p>*** Juhul, kui veebisisu tehnoloogiaid on kasutatud nii, et need ei taga ligipääsetavust, või nii, et nende kasutamine on mittevastav ligipääsetavusnõuetele, siis need ei ei tohi need takistada kasutaja ligipääsu ülejäänud alamlehele. Ühtlasi peab alamleht tervikuna vastama jätkuvalt vastavusnõuetele ka kõigil kolmel järgneval juhul: kasutajaagendis on sisse lülitatud mistahes veebisisu tehnoloogia, mis ei ole mõeldud ligipääsetavuse tagamiseks; kasutajaagendis on välja lülitatud mistahes veebisisu tehnoloogia, mis ei ole mõeldud ligipääsetavuse tagamiseks; kasutajaagent ei toeta mistahes veebisisu tehnoloogiat, mis ei ole mõeldud ligipääsetavuse tagamiseks.</p> <p>Kasutajaagent (<i>user agent</i>) on näiteks veebilehitseja või tugitehnoloogia (ekraanilugeja, ekraanisuurendaja, hääljuhitav tarkvara jne). Lisaks ei tohi mistahes alamlehe sisu komponendil esineda mitte ühtegi nõuete 9.1.4.2 (Audio control), 9.2.1.2 (No keyboard trap), 9.2.2.2 (Pause, stop, hide) ning 9.2.3.1 (Three flashes or below threshold) mittevastavust.</p>
127	6	11.7	User preferences	Unconditional	<p>Testi käigus tuleb kontrollida, kas veebid alluvad veebilehitseja või kasutaja määratud seadistusele mõõtühikute, veebilehe värvi, kontrastsuse, kirjastiili, kirjastiili suuruse ning kursori fookusstiili osas. Näiteks veebilehitseja Google Chrome seadetes (<i>Settings</i>) - sinna saab veebilehitseja sulgemisnupu all oleva kolme nupu alt avaneva menüü kaudu - saab muuta kirjastiili suurust ning Windowsi operatsioonisüsteemi kasutava arvuti seadete alt leiab kõrgkontrastsuse (<i>High contrast</i>) sektsiooni, mis võimaldab muuta kuva tavapärasest kontrastsemaks.</p>

128	98	11.8.1	Content technology	Where web content is an authoring tool	Nõue on vastav ainult siis, kui nõuded 11.8.2, 11.8.3, 11.8.4 ja 11.8.5 on eranditult vastavad.
129	94	11.8.2	Accessible content creation	Where web content is an authoring tool	Juhul kui alamlehe põhifunktsioon on digitaalse sisu arendamine, siis kontrolli, kas selle tööriistad võimaldavad luua sisu, mis vastab Euroopa digiligipääsetavuse standardi 9. peatükile (juhul kui loodav sisu on veebiline) või 10. peatükile (juhul kui loodav sisu on mitte-veebiline).
130	95	11.8.3	Preservation of accessibility information in transformations	Where web content is an authoring tool	Juhul kui alamlehe põhifunktsioon on digitaalse sisu arendamine ja see pakub võimalust sisu teisendada (sisu platvorm jääb samaks, aga sisu struktuur muutub, nt. dokument jagatakse eraldi failideks) või ümber kodeerida (sisu kodeerimise tehnoloogia muutub), siis kontrolli, kas ligipääsetavuse info jääb selles samaks.
131	96	11.8.4	Repair assistance	Where web content is an authoring tool	Juhul kui alamlehe põhifunktsioon on digitaalse sisu arendamine ja sel on funktsionaalsus, mis tuvastab ligipääsetavuse puudujäärke, siis kontrolli, kas loomeinstrument (<i>authoring tool</i>) pakub soovitusi ligipääsetavuse puudujäärkide parandamiseks.
132	97	11.8.5	Templates	Where web content is an authoring tool	Juhul kui alamlehe põhifunktsioon on digitaalse sisu arendamine, siis kontrolli, kas vähemalt üks digitaalse sisu loomise vormidest (<i>template</i>) vastab Euroopa digiligipääsetavuse standardile ja on vastavalt märgistatud.

133	5	12.1.1	Accessibility and compatibility features	Unconditional	<p>Juhul, kui on avaldatud domeeni tehniline info (näiteks abi alamleht) ning domeenil on sisse ehitatud digiligipääsetavuse funktsioonid (näiteks domeeni omaenda stiilivahetaja), siis tehnilises infos peab olema ülevaade sellest, kuidas neid funktsioone kasutada.</p> <p>Vaata üle, millised on domeeni omaenda digiligipääsetavuse funktsioonid ja kontrolli, kas avalikus domeeni tehnilises infos on ülevaade, kuidas digiligipääsetavuse funktsioone kasutada.</p> <p>Kuna see nõue on alamlehtede-ülene (nõue räägib domeeni digiligipääsetavuse funktsioonidest), siis selle nõude testi tulemus tuleb märkida kõikidele alamlehtedele.</p>
134	102	12.1.2	Accessible documentation	Unconditional	<p>Juhul, kui domeeni tehniline info on avaldatud elektrooniliselt (näiteks abi alamleht), siis kontrolli, kas see vastab Euroopa digiligipääsetavuse standardile (st. kui vastaval alamlehel on vähemalt üks mittevastavus, siis on selle nõude testi tulemus mittevastav).</p> <p>Selle nõude testi tulemuse saab märkida vaid alamlehe kohta, kus on avaldatud tehniline info (ülejäanud alamlehtedel tuleb märkida nõue kohaldamatuks).</p>

135	104	12.2.2	Information on accessibility and compatibility features	Unconditional	<p>Juhul kui domeenil on kasutajatugi (näiteks domeeni omaniku kõnekeskus, tehniline teenindus jne), siis peab see pakkuma infot domeeni sisseehitatud ligipääsetavuse funktsioonide (näiteks stiilivahetaja) kohta või tugitehnoloogiatega ühilduvate funktsioonide dokumenteeritud ülevaate (näiteks abi alamlehel olev selgitus, mis tutvustab ekraanilugeja kasutamist antud domeenis) kohta.</p> <p>Seega juhul kui domeenil on olemas kasutajatugi, siis helistab hindaja kasutajatukke ja uurib selle kohta (nt. "Ma tunnen huvi, mis võimalused on erivajadustega inimestel, näiteks pimedatel, kasutada (domeeni nimi)?"). Testi tulemus on vastav ka siis, kui kasutajatoe töötaja ise ei oska täpselt vastata, aga kasutab vastamisel sedasama ülevaadet või mainib selle olemasolu.</p> <p>Kui domeenil puudub kasutajatugi või puudub ülevaade, on nõue kohaldamatu.</p>
-----	-----	--------	---	---------------	---

136	61	12.2.3	Effective communication	Unconditional	<p>Domeeni kasutajatugi (täpsemalt näiteks domeeni omaniku kõnekeskus, tehniline teenindus jne) peab arvestama erivajadustega inimestega (st. erivajadustega inimesel on võimalik suhelda kasutajatoega otse või läbi tugisiku) ning nõue on vastav ka siis, kui erivajadustega inimesele pakutakse kõikidest võimalikest variantidest kõige minimaalsemat tuge.</p> <p>Seega juhul kui domeenil on olemas kasutajatugi, siis testitakse siin seda, kas ekraanilugejaga on võimalik leida ja teada saada kasutajatoe kontaktandmed.</p> <p>Alamlehtedel, kus ei ole kasutajatoe kontaktandmeid, on testi tulemus vastav siis, kui ekraanilugejaga on võimalik liikuda ükskõik millisele kasutajatoe kontaktandmeid esitavale alamlehele.</p> <p>Alamlehtedel, kus on kasutajatoe kontaktandmed, on testi tulemus vastav siis, kui ekraanilugejaga on võimalik teada saada vähemalt üks kontaktviis (nt. telefoninumber, meiliaadress, domeeni omaniku postiaadress).</p>
-----	----	--------	-------------------------	---------------	--

137	103	12.2.4	Accessible documentation	Unconditional	<p>Juhul kui domeeni kasutajatugi väljastab dokumentatsiooni (näiteks nende kasutajatoe alamlehel on mõni pdf-formaadis dokument), siis kontrolli, kas see vastab Euroopa digiligipääsetavuse standardi peatükkidele 9 (digiligipääsetavuse reeglid veebidele) või 10 (digiligipääsetavuse reeglid mitte-veebilestele dokumentidele). St. kui vastavas dokumendis on vähemalt üks mittevastavus, siis on selle nõude testi tulemus mittevastav</p> <p>Kuna see nõue on alamlehtede-ülene (nõue räägib domeeni kasutajatoe poolt väljastatavast dokumentatsioonist), siis selle nõude testi tulemus tuleb märkida kõikidele alamlehtedele.</p>
-----	-----	--------	--------------------------	---------------	---